

EDUKACIJE OCJENJIVAČA ISPITA DRŽAVNE MATURE 2011./2012. GODINE

Ocjenjivanju je prethodila edukacija svih ocjenjivača. Svi koji su bili uključeni u ocjenjivanje pohvalili su cijeli proces. Priprema svih ocjenjivača kroz edukaciju i kontrolne točke tijekom ocjenjivanja te stručna podrška i pomoć stručnih koordinatora iz Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja podigli su razinu kvalitete cijelog procesa i doprinijeli unaprjeđenju procedura, ali i pojačali pouzdanost, valjanost i objektivnost procesa te na taj način osigurali da svaki pristupnik ima najbolje moguće uvjete ocjenjivanja.

Edukaciju ocjenjivača planirali su djelatnici Odjela za ispitne materijale. Pripremili su i doradili nekoliko dokumenata za bolje praćenje ocjenjivača i procesa ocjenjivanja. Ti dokumenti, tehničke upute, opće upute i specifične situacije prikazani su ukratko tijekom edukacije. Potom su umnoženi za svakog ocjenjivača kako bi bili spremni na njegovom radnom mjestu.

Ove godine većina stručnih radnih skupina odlučila se za edukaciju na temelju provedenih ispita pa je u skladu s tim napravljen raspored. Prvo su s edukacijama započele one stručne radne skupine koje su pripremile stručni dio edukacije na temelju provedenih ispita državne mature 2010./2011. godine te Stručna radna skupina iz Hrvatskog jezika i stručne radne skupine iz materinskih jezika nacionalnih manjina koje su prvi dio edukacije temeljile na opisivačima za esej. Stručne radne skupine mogle su dovoljno objektivno pripremiti prvi dio edukacije jer su na samom početku ocjenjivanja detaljno prošle kroz ovogodišnji esej i opisivač A.

Također, na temelju prošlogodišnjih ispita održana je edukacija za ocjenjivače iz Geografije, Informatike, Biologije i Engleskog jezika. Za sve navedene predmete prijavilo se više ocjenjivača nego što je potrebno pa su ove edukacije bile ujedno i klasifikacijske. Procedura ocjenjivanja započinje objavom javnog poziva od strane Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja kojim se pozivaju zainteresirane i kvalificirane osobe da se prijave za odabir ocjenjivača. Na taj je način svim pristupnicima edukaciji od samog početka vrlo jasno dano na znanje da su pozvani svi koji su zadovoljili postavljene uvjete, ali konačni odabir ovisi o njihovu uratku tijekom edukacije.

Od 9. lipnja 2011. godine sve edukacije održale su se na temelju ispita državne mature od tekuće 2012. godine. Iako je to organizacijski bilo vrlo zahtjevno, ovakav pristup pokazao se vrlo uspješnim jer su na temelju provedenih ispita članovi stručnih radnih skupina mogli s najvećom sigurnošću ponuditi gotove ključeve za odgovore. U dijelu pripreme za edukaciju članovi stručnih radnih skupina su prethodno pregledali određeni broj ispita kako bi dobili bolji uvid u rad pristupnika. Prethodno pregledavanje određenog broja ispita bilo je češće kod obveznih predmeta s velikim brojem pristupnika, nego kod izbornih predmeta iako su i ocjenjivači brojčano manjih izbornih predmeta vrlo ozbiljno i detaljno pristupili ovom procesu, naravno u skladu s tipovima zadataka i specifičnostima predmeta.

Stručni koordinatori svih predmeta, bez obzira na broj prijavljenih ispita, pristupnika i ocjenjivača, bili su dužni pripremiti i održati edukaciju za ocjenjivače. Brojevi ocjenjivača variraju od 240 ocjenjivača Matematike i Hrvatskog jezika, 120 ocjenjivača Engleskog jezika do 6 ocjenjivača Likovne umjetnosti i 4 ocjenjivača Sociologije. Edukacije nisu održane samo stručnim radnim skupinama za ispite koji nisu imali ocjenjivače i koje su ocjenjivali upravo članovi stručne radne skupine. Naravno, u tom su slučaju članovi stručne radne skupine u potpunosti vladali sadržajem ispita i tehnikom ocjenjivanja, ali su u uvodnom dijelu uz podršku stručnih koordinatora dobili smjernice od strane Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja te su potaknuti da prije ocjenjivanja zajednički detaljno pregledaju ključ za odgovore i bodovne sheme kako bi se pripremili i usuglasili.

Svaka edukacija započela je pozdravnom riječi ravnatelja Gorana Sirovatke, dipl. ing i zamjenice ravnatelja dr. sc. Jasmine Muraje. U tom dijelu Uprava Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja zahvalila je prisutnima na odazivu javnom pozivu za odabir ocjenjivača ispita državne mature ističući važnost sudjelovanja u ovom dijelu procesa. Također, naglašena je važnost edukacije koja se uvijek vraća na izvorište, odnosno u škole jer sudjelovanjem u edukaciji nastavnici su obučeni i mogu se kroz nastavu kvalitetno osvrnuti na ispite. Istaknuta je i potreba ovih edukacija koje će se redovito nastavljati provoditi sa svrhom ujednačavanja ključa za odgovore, bodovne sheme i načina ocjenjivanja jer se kroz edukacije ocjenjivači bolje upoznaju s ispitnim materijalima i ističe se nužnost zajedničkog rada zbog temeljnog usuglašavanja prije ocjenjivanja. Na samom početku spomenuto je i da su u ocjenjivanje ispita iz većine predmeta uključene nove osobe koje su se odazvale javnom pozivu zbog potrebe Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja za novim ocjenjivačima i želje da što više nastavnika, koji će proći ovu edukaciju, sudjeluje u ocjenjivanju. Naravno, na ovaj se način stvara i određena baza te je svakako moguće da će već u idućem ciklusu biti ponovno pozvani novi nastavnici i/ili oni koji su tijekom jedne ili dviju godina pauzirali.

Nakon pozdrava, slijedila je uvodna riječ stručnih koordinatora koji su pratili izradu ispita i rad stručne radne skupine tijekom cijelog ciklusa. Ovo je važno naglasiti jer se pojedinačnim stručnim radom sa stručnim radnim skupinama postiže kontinuitet vezan za pojedini predmet, što doprinosi ujednačavanju procedura i ispitnih materijala te podizanju njihove kvalitete. Iako je u početku postojao lagani otpor, na kraju su sve stručne radne skupine i ocjenjivači bili zadovoljni pripremom edukacije i načinom rada Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Nakon uvoda i rješavanja svih administrativnih pitanja, voditelji/voditeljice stručnih radnih skupina započeli su edukaciju uvodnim izlaganjem o ispitu, strukturi ispita, područjima koja su zastupljena i općem opisu zadataka s posebnim osvrtom na zadatke dopunjavanja i kratkog odgovora. Nakon toga su ocjenjivači dobili prazne primjere ispita ili zadatke otvorenog tipa koje su rješavali. Kada su svi riješili ispit, voditelji/voditeljice su čitajući jedan po jedan zadatak govorili točne odgovore te ih odmah dopunjavali s odgovorima koji se još mogu priznati. Zajedno s ocjenjivačima razmatrali su pojedine prijedloge i na taj način dopunjavali ključ za odgovore. Ovako opisana procedura provodila se za veliki

broj ispita sa zadatcima otvorenog tipa za koje je potrebna edukacija ocjenjivača. U nekim slučajevima ocjenjivači su samostalno radili na ispitima i odmah se konzultirali s članovima stručne radne skupine tijekom rješavanja pojedinih zadataka.

Posebna pozornost posvećena je ispitima s esejskim tipom zadatka, primjerice, ispitu iz Hrvatskog jezika, ispitima iz jezika nacionalnih manjina i ispitima iz stranih jezika. Esejski tip zadataka imaju i predmeti filozofija i etika te je u skladu s time održana i temeljita naobrazba ocjenjivača na ovogodišnjim ispitima. Edukacija za Hrvatski jezik održana je 21. travnja 2012. godine i započela je uvodnim predavanjem prof. dr. sc. Lane Hudaček. Nakon uvodnog predavanja ocjenjivači su podijeljeni prema razinama i prema broju osoba na manje grupe. Ova prva edukacija odnosila se na opisivače B i C koji su ove godine malo izmijenjeni, a sukladno razinama ispita razdvojene su i grupe za višu i osnovnu razinu. Zatim je 9. lipnja 2012. godine održana edukacija za osobe koje su se prvi put prijavile i koje su odabrane za ocjenjivače. Za ovaj je predmet dogovoreno da će na početku ocjenjivanja biti izdvojena tri sata za obuku ocjenjivača na temelju provedenih ispita i to isključivo za opisivač A. I ova je edukacija provedena sukladno razinama, a voditelji/voditeljice edukacije, kao i prije, bili su članovi stručne radne skupine koji su izradili ispit 2011./2012. godine te osobe koje su pripremale ispite državne mature i vodile edukacije prijašnjih godina.

Osim ispita iz Hrvatskog jezika, esejski tip zadatka imaju i jezici nacionalnih manjina koje su također prošle obuku i to za Talijanski i Srpski materinski jezik te su odmah zaključile da je ovaj postupak, bez obzira na brojnost ocjenjivača, nužan, važan i veliki korak u njihovu daljnjem radu. Također je zaključeno da će iduće godine pokušati i sami više informirati nastavnike te ih potaknuti da se prijave za ocjenjivanje. Ocjenjivači ispita iz Mađarskog materinskog jezika nisu imali posebne edukacije, ali je dogovoreno moderiranje ispita tijekom ocjenjivanja, a ispit iz Češkog materinskog jezika nije prijavio nijedan pristupnik.

Za ispite iz stranih jezika se već godinama provodi edukacija za esejski tip zadatka te im ni ovo nije bila novost, osim u dijelu u kojem je pripremu, organizaciju i odabir ocjenjivača preuzeo Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, što prije zbog nedovoljno ljudskih resursa nije bilo moguće. Edukacija je za ispite iz Engleskog i Njemačkog jezika bila eliminacijska, a u ocjenjivanje ispita iz Talijanskog, Francuskog i Španjolskog jezika bili su uključeni svi prijavljeni kandidati. Za svaku edukaciju stručne radne skupine su ponovno doradile opisivače i bodovnu shemu te sukladno tomu provele edukaciju.

Također, članovi Stručne radne skupine iz Matematike, kao obveznog predmeta s velikim brojem pristupnika i dvjema razinama, višom i osnovnom, su nakon provedbe ispita detaljno doradili i pripremili bodovnu shemu, a na temelju doradene bodovne sheme obavili su i edukaciju ocjenjivača, ali posebno i moderatora (osoba koje su zadužene za praćenje i kontrolu ocjenjivača). Ovaj postupak moderiranja uveden je ove godine za gotovo sve predmete kojima je to bilo potrebno, a osigurao je temeljitost, sigurnost i visoku razinu kvalitete u procesu ocjenjivanja.

Temeljita priprema ocjenjivača je upoznavanjem administracije, tehničkih i općih uputa te edukacijom na temelju ispitnih materijala doprinijela organizacijski i stručno postupku ocjenjivanja. Naime, sva tehnička pitanja riješena su prije datuma ocjenjivanja, što je omogućilo odličan početak rada pri zakazanom susretu. Također, sva stručna pitanja su unaprijed riješena te je definiran pristup ispitnom materijalu i način ocjenjivanja, što ponovno doprinosi vrlo konkretnom stručnom radu na ispitima od samog početka ocjenjivanja. U konačnici je cijela priprema omogućila kvalitetniji, djelotvorniji, ali i brži postupak ocjenjivanja, što nije zanemariva činjenica s obzirom na vrlo kratke vremenske rokove koji su postavljeni kalendarom državne mature i koji su potrebni zbog objave rezultata i rang lista, odnosno završetka školovanja i/ili upisa na sveučilište.

Konačno želim zahvaliti i pohvaliti Odjel za organizaciju i provođenje ispita te Odjel općih poslova čije je poslovanje i podrška stručnom dijelu edukacije od velike važnosti za uspješno provođenje pripreme ocjenjivača.

5. kolovoza 2012. godine

dr. sc. Jasmina Muraja

Tablica 1. Edukacija ocjenjivača za ispite državne mature 2011./2012.

DATUM	PREDMET
21. 4. 2012. 9. 6. 2012. 21 .6. 2012.	HRVATSKI JEZIK
12. 5. 2012.	TALIJANSKI MATERINSKI JEZIK
19. 5. 2012.	GEOGRAFIJA
	INFORMATIKA
	SRPSKI MATERINSKI JEZIK
26. 5. 2012.	BIOLOGIJA
	TALIJANSKI JEZIK
2. 6. 2012.	ENGLESKI JEZIK
9. 6. 2012.	MATEMATIKA
	NJEMAČKI JEZIK
	PSIHOLOGIJA
	FILOZOFIJA
	POLITIKA I GOSPODARSTVO
	FIZIKA
	ETIKA
16. 6. 2012.	SOCIOLOGIJA
	LIKOVNA UMJETNOST
	POVIJEST
	KEMIJA
	VJERONAUK
NEMA EDUKACIJE	FRANCUSKI JEZIK
	ŠPANJOLSKI JEZIK
	LATINSKI JEZIK
	GRČKI JEZIK
	LOGIKA
	GLAZBENA UMJETNOST
	MAĐARSKI MATERINSKI JEZIK
	ČEŠKI MATERINSKI JEZIK